

شکست اشغالگران در غزه

آغاز اضمحلال رژیم صهیونیستی

عدنان عبدالرحمن عامر

ترجمه‌ی فاطمه کاظمی

انتشارات روایت فتح، ۶۴۶/۱۴۰

عامر، عبدالرحمن عدنان، ۱۹۶۷م.
شکست اشغالگران در غزه: آغاز اضمحلال رژیم صهیونیستی/
عبدالرحمن عامر؛ ترجمه فاطمه کاظمی؛ تهران: انتشارات روایت فتح.
چاپ اول: ۱۳۹۱، ۳۶۸ ص.
۱۳۰۰۰ ریال
ISBN: 978-600-5182-87-3

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
عنوان اصل: اجتماع الاحتلال في غزة
۱. آغاز اضمحلال رژیم صهیونیستی، ۲. اعراب و اسرائیل -- مناقشات
-- ۳. نوار غزه -- تاریخ -- حمله اسرائیل، ۲۰۰۹م، ۲. کاظمی، فاطمه،
۱۳۶۳، مترجم.

۹۵۳/۱

DS۱۱۰/ع۴۳۰۳۱

۱۳۹۱

۲۹۸۷۰۹۶

کتابخانه ملی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

شکست اشغالگران در غزه

عدنان عبدالرحمن علیر

ترجمه‌ی فاطمه کاظمی

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۱، شمارگان: ۲۲۰۰ نسخه

ویراستار: سیدمهرداد ضیائی

طراح جلد: ایمان نوری نجفی

لیتوگرافی: کوثر، چاپ: پایدار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۸۲-۸۷-۳، قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

حقوق چاپ و نشر برای نشر ساقی محفوظ است. تلفن: ۸۸۸۰۹۷۲۸

فهرست

۱	مقدمه
۷	بخش اول
۹	فصل اول: موقعیت جغرافیایی و امنیتی نوار غزه
۹	اطلاعات کلی
۱۲	آثار مترتب بر اشغال نوار غزه
۲۰	اقدام‌های سیاسی دشمن در برابر نوار غزه
۲۳	فصل دوم: گرایش به نظامی‌گری در انتفاضه
۲۳	تاریخ مقاومت غزه
۲۶	حقایقی که انتفاضه‌ی اقصی آن را فاش کرد
۳۱	تأثیر انتفاضه بر دشمن
۳۳	فصل سوم: تشکیلات نظامی انتفاضه

۳۳	تحول بنیادین بعد از شکست اسلو
۳۵	گردان‌های شهید عزالدین قسام؛ جناح نظامی جنبش حماس
۴۰	گردان‌های شهدای اقصی؛ جناح نظامی جنبش ...
۴۳	گردان سرایای قدس؛ جناح نظامی جنبش جهاد اسلامی
۴۴	گردان‌های شهید ابوعلی مصطفی؛ جناح نظامی
۴۶	گردان ناصر صلاح‌الدین؛ جناح نظامی کمیته‌های ملی ...
۴۹	بخش دوم: تحول مقاومت مسلحانه در طول انتفاضه‌ی اقصی
۵۱	فصل اول: اشکال مقاومت مسلحانه
۵۱	عملیات شهادت طلبانه: حقایق و تداعی‌ها (فراخوانی‌ها)
۵۴	موضع‌گیری عملیات شهادت طلبانه در چارچوب مقاومت
۶۱	پدیده‌ی شهادت طلبی‌ها
۶۴	تأثیر عملیات شهادت طلبانه بر اسرائیلی‌ها
۷۴	شهادت طلبان، ستارگان سینما و اخبار
۷۵	تلاش‌های متوقف کردن عملیات شهادت طلبانه
۷۸	انتقاد از عملیات شهادت طلبانه
۸۱	آتش گشودن و دام‌های مسلحانه
۸۵	یورش و ویران کردن پایگاه‌های نظامی
۸۸	حمله به شهرک‌های یهودی‌نشین
۹۰	مقایسه بین عملیات حمله به موراج و ایلی سینای
۹۲	شهرک نتساردیم، هدف برتر مقاومت
۹۵	اختلاف موضع‌گیری‌های سیاسی اسرائیل ...
۹۸	جنگ تونل و آثار آن
۱۰۲	عکس‌العمل‌های اسرائیل
۱۱۰	موشک‌های قسام و خمپاره‌ها

۱۲۲	موشک‌ها بعد از عقب‌نشینی از غزه
۱۳۰	آمارهای موشک‌ها و خسارت‌های اسرائیلی‌ها
۱۳۹	درگیری مغزا و جنگ اطلاعاتی
۱۴۳	به اسارت گرفتن سربازان و شهرک‌نشینان‌ها
۱۴۵	مانور تاریخی عملیات به اسارت گرفتن
۱۵۰	بررسی کلی عملیات به اسارت گرفتن سربازان صهیونیستی
۱۵۷	فصل دوم: توسعه‌ی بنیادین وسایل مقاومت
۱۵۷	ساخت موشک و مواد انفجاری
۱۷۳	بخش سوم: خسارت‌های عملیات مقاومت به دشمن و
۱۷۵	فصل اول: کشته‌شدگان، مجروحان و زینه‌ها
۱۷۶	هزینه‌های نظامی
۱۷۷	کشته‌شدگان و مجروحان
۱۷۹	تعداد کشته‌شدگان اسرائیلی
۱۸۲	تعداد مجروحان اسرائیلی
۱۸۳	آثار روانی عملیات مقاومت بر ارتش و جامعه
۱۸۷	خسارت‌های اقتصادی
۱۹۱	فصل دوم: عکس‌العمل‌های اسرائیل در برابر مقاومت
۲۲۶	روش‌های ترور
۲۲۹	عرب‌شدگان و گروه‌های مرگ
۲۳۰	ساختار یگان‌های سری
۲۳۵	بررسی سیاست ترور
۲۳۷	چه عواملی باعث موفقیت اسرائیل در سیاست ترور شد؟
۲۴۴	اعتراف اسرائیل به شکست در نابودی مقاومت

۲۵۳	بخش چهارم: نقش مقاومت در مرحله‌ی بعدی
۲۵۵	فصل اول: عوامل موفقیت مقاومت در تحمیل عقب‌نشینی ...
۲۸۵	فصل دوم: اوضاع امنیتی و میدانی در غزه بعد از عقب‌نشینی
۲۸۵	ادامه‌ی تهدید موشک‌ها
۲۸۸	ایجاد منطقه‌ی امنیتی جداکننده
۲۹۳	فصل سوم: اوضاع امنیتی و میدانی در کرانه‌ی باختری اشغالی
۲۹۳	انتقال اسلحه و مهارت‌ها
۲۹۷	اقدامات امنیتی میدانی
۳۰۱	فصل چهارم: آینده‌ی مقاومت بعد از عقب‌نشینی اسرائیل از غزه
۳۰۱	بررسی اولیه
۳۰۴	عرضه‌ی میدانی نیروهای مقاومت
۳۲۱	نتیجه‌گیری
۳۳۹	پیوست‌ها
۳۳۹	جزئیات عملیات، تعداد کشته‌شدگان، تاریخ
۳۴۷	اعلام

مقدمه

بعد از این که مقاومت لبنان، نخستین تجربه‌ی عربی در عقب‌نشینی نیروهای اسرائیلی از بیش‌تر زمین‌های لبنان را در تابستان سال ۲۰۰۰ تحقق بخشید، شکست اسرائیل در نوار غزه در پاییز سال ۲۰۰۵ نخستین تجربه‌ی فلسطینی‌ها در عقب‌نشینی اسرائیلی‌ها از زمین‌های فلسطین اشغالی بود. با این عقب‌نشینی ناگزیر، مقاومت توانست با عملیات نیروهایش به دستاوردهای مهمی برسد. این امر سبب شد مقاومت یک گام به جلو بردارد و پس از این که اولین اقدام میدانی باعث عقب‌نشینی نیروهای اشغالگر از نوار غزه شد، مقاومت به مرحله‌ی جدیدی وارد شد.

از همان روز آغاز انتفاضه‌ی اقصى در ۲۸/۹/۲۰۰۰ و تا نیمه‌ی سپتامبر ۲۰۰۵ - عقب‌نشینی اشغالگران از غزه - مقاومت توانست به سربازان و شهروندان اشغالگر، خسارات سنگینی در زمینه‌ی انسانی، نظامی و اقتصادی وارد نماید. فعالیت‌های پی‌درپی مقاومت باعث ایجاد ناامنی در شهرها و خیابان‌های دولت اشغالگر شد. زمانی که اهداف اسرائیلی‌ها برای انتقام از ملت فلسطینی دچار

۲ ■ شکست اشغالگران در غزه

نوعی پسروی شده بود، اهداف مقاومت متنوع شده و به اوج خود رسیده بود، زیرا استراتژی مقاومت، محقق ساختن آزادسازی در مرحله‌ی پس از عقب‌نشینی از غزه بود.

کسانی که ماهیت مقاومت را از همان ابتدای انتفاضه تا امروز زیر نظر داشته‌اند، تغییرات زیادی را شاهد بوده‌اند. زمانی که عملکرد انتفاضه به فعالیت‌های مبارز، طلبانه‌ی ملی محدود شد، هر گونه تجمع در انتفاضه ممنوع شد، در مقابل، عده‌ای بر اهمیت انتقال انتفاضه به مرحله‌ی عملیات نظامی تأکید می‌کردند و همچنان طی سال‌های گذشته بر این امر پافشاری کردند.

بعد از دستاوردهای نیروهای مقاومت، که ابتدا به بیرون راندن اشغالگران از جنوب لبنان و سپس از نوار غزه منجر شد، این تحول مهم در اوضاع فلسطین و نخبگان روشنفکر، باعث ایجاد رضایت نسبی در سطح ملی و در محافل نخبگان و حتا در بعضی سطوح رسمی شد، اگرچه بعضی از این گروه‌ها بر بی‌فایده بودن عملیات سیاسی و عدم قدرت آن بر تحقق «مرزهای دنیا برای حقوق فلسطینی‌ها» تأکید می‌کردند.

اما مقاومت از طریق اصلاح و اثر بر استراتژی‌های گروه‌ها و نیروهای سیاسی‌ای که بر اهمیت احیای مقاومت در رویارویی با تکبر و دشمنی اسرائیلی‌ها اعتقاد راسخ داشتند، تأثیر به‌سزایی داشت. در عین حال، گروه‌ها و دسته‌های ملی به ضرورت کاهش خسارت‌های فلسطینی‌ها در مقابل وارد کردن خسارت سنگین‌تر در صفوف دشمن تأکید می‌کردند، زیرا به دنبال تشدید عملیات جنبانکارانه‌ی نیروهای اشغالگر در برابر انتفاضه، انتفاضه تلاش کرد از تجهیزات نظامی بی‌کیفیت جنگ‌های ارتش‌های بزرگ استفاده می‌شود، بهره‌جوید و صفوف خود را منظم کند.

از همان ماه‌های اول، رویکرد انتفاضه پایان دادن به مقابله با سنگ در برابر اسرائیلی‌ها بود؛ به همین دلیل، به گسترش و تشدید دایره‌ی عملیات مسلحانه پرداخت، طوری که نیروهای نظامی انتفاضه بر عملیات آتش بر مواضع اسرائیلی روی آوردند و هدفشان از آتش همه‌گیر و ایجاد وحشت و اضطراب، به دستگیر

کردن سربازان اشغالگر و وارد نمودن بزرگ‌ترین خسارات ممکن در صفوف آن‌ها تغییر یافت.

بعد از گذشت حدود هفت سال از انتفاضه‌ی اقصی و مقاومت تدریجی آن، فلسطینی‌ها درس‌های متعددی از این مقاومت به دست آوردند که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از:

۱. انتفاضه‌ی اقصی با انتفاضه‌ی سال ۱۹۸۷ در چند مورد تفاوت دارد. مهم‌ترین آن این است که روش مقابله با سنگ، علی‌رغم این‌که همچنان در پیش‌زمینه‌ی صحنه‌ی جنگ بود، اما به مبارزه‌ی مسلحانه تبدیل شد. شایان ذکر است که در انتفاضه‌ی ۱۹۸۷ به‌صورت محدود از اسلحه استفاده شد.

۲. مقاومت انتفاضه‌ی اقصی مانع نفوذ سربازان اشغالگر به داخل مرزها شد. این مسئله، با توجه به تجهیزات نظامی اسرائیل، اهمیت بسیار دارد و بیانگر این است که دشمن نمی‌تواند به مناطق پیشروی کند که از آن‌جا عقب‌نشینی کرده است. یکی دیگر از خصوصیات انتفاضه‌ی اقصی این است که سربازان اسرائیلی را به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم وارد صحنه‌ی جنگ و خسارات سنگینی به نیروهای اسرائیلی وارد آورد. مقاومت از مدتی پیش رویای رهایی از اسرائیل را در اثنای انتفاضه‌ی اول در سر می‌پروراند.

۳. با توجه به این دو واقعیت، می‌توانیم اسلوب‌های تغییر جنگ انتفاضه را مشخص کنیم.

الف. اولین چیزی که در شیوه‌های مقابله‌ی میدانی انتفاضه با آن روبه‌رو شدیم، این است که این شیوه‌ی مقابله‌ی میدانی به استفاده از سلاح سبک جنگی و بمب‌گذاری در محل تردد سربازان و شهروندان اسرائیلی تغییر یافت.

ب. انجام عملیات شهادت‌طلبانه در کنار ادامه‌ی مقابله با مولوتوف و اسلحه‌ی سبک، یعنی انتفاضه، شیوه‌ی جنگی خود را به جنگ آزادی‌بخش تغییر داده است.

ت. مقاومت به پیشرفت‌های مهمی دست یافت و این پیشرفت تأثیر مهمی بر آینده‌ی مقاومت در کرانه‌ی باختری و نوار غزه داشته است، زیرا اشغالگران مجبور به عقب‌نشینی از مناطقی شدند که در قرارداد اسلو به «منطقه‌ی الف»

معروف بودند. هدف از این تدبیر، فرو نشاندن انتفاضه بود، اما هدف دیگر، تثبیت نوعی دیگر از خط مقدم جبهه یا خط آتش بود، طوری که امکان درگیری منظم و جنگ مجموعه‌های کوچک علیه خطوط دشمن را فراهم می‌کرد که از حیث حجم و امتداد محدود بود.

ث. امتیاز دیگر مقاومت این‌که، باعث پیشرفت جنگی انتفاضه شد و این پیشرفت در بخش‌های دوردستی از روستاهای تحت سلطه‌ی مستقیم نظامی - که این مناطق در قرارداد اسلو با رمز «مناطق ب» مشخص شده بود - و نیز بعضی از مناطق جنگی و کشاورزی مشهود بود. مقاومت توانست در این مناطق نیروی ارتش اسرائیل را تضعیف کند و برای تحرک گروه‌های منظم جنگجو، منطقه‌های مناسبی را در نظر بگیرد.

ج. زمانی که نیروهای مقاومت برای وارد کردن خسارات سنگین در زمینه‌های مختلف با هم رقابت می‌کردند، می‌بینیم که گردان عزالدین قسام، جناح نظامی جنبش مقاومت اسلامی (حماس) بیش‌ترین بمب‌گذاری در ماشین‌ها و عملیات‌های شهادت‌طلبانه در شهرهای اصلی اسرائیل را دارد و به دنبال آن، گروهان قدس، وابسته به جنبش جهاد اسلامی نقش مهمی در این مبارزات داشتند. کاملاً مشخص است که گردان شهدای اقصی، وابسته به جنبش فتح، در عملیات تیراندازی و درگیری مسلحانه شرکت داشتند و تیراندازی و رزانه علیه شهروندان و سربازان اشغالگر در نوار غزه را محدود کردند.

ح. مردان مقاومت توانستند با به‌کارگیری اسلوب‌های جدید تهاجمی علیه اهداف اسرائیل، وارد مرحله‌ی جدیدی از مبارزه شوند. از جمله‌ی این روش‌ها می‌توان به ماشین‌های بمب‌گذاری شده با جعبه‌های دینامیت اشاره کرد. این تلاش‌ها بیانگر وجود خط‌مشی جدیدی بود که گروه مقاومت اتخاذ کرده بود. اسرائیلی‌ها این خط‌مشی را پیشرفت خطرناکی قلمداد کردند، طوری که وزیر سابق امنیت داخلی اسرائیل، عوزی لنداف گفت «جنگی که اسرائیل و نیروهای امنیتی علیه جنبش‌های مسلحانه به راه انداختند، جنگ مغزها، ابتکارها و اسلوب‌های جدید است.»

خ. عملیات بمباران بر سر شهروندان نوار غزه و مناطق اشغالی سال ۱۹۴۸ افزایش یافت. این مسئله به پیشرفت چشمگیر امکانات مقاومت اشاره دارد و امنیت اسرائیل را در معرض تهدید جدی قرار می‌دهد. همچنین این مسئله باعث ظهور موشک‌های قسام و رسیدن این موشک‌ها به مناطق حساس اسرائیل شد.

با ادامه‌ی انقضای اقصی در طی این سال‌ها، می‌بینیم که مقاومت به صورتی که بیانگر عقلیت حرفه‌ای است، از یک مرحله به مرحله‌ی بعدی پیشرفت کرده است. رهبری سیاسی و فرمان بر آن نظارت دارد که از اراده‌ی پولادین برخوردار است، زیرا معتقد است که جنگ با دشمن اسرائیلی اساساً همان جنگ اراده‌ها است.

دشمن بازی بی‌رحمانه‌ی به نام «انگشت به دندان گزیدن» را مدیریت کرد، ولی نتیجه‌ی این بازی روشن و سیدانی برد. نتیجه‌ی آن تنها یک فرضیه نبود؛ زیرا در آخر، اسرائیل از مقاومت فلسطینی‌ها و از درد و رنجی که نصیبش شد، با صدای بلند فریاد سر داد. به این ترتیب با مقاومت فلسطینی‌ها، اولین عقب‌نشینی اسرائیل از فلسطین بدون مذاکره و امتیازدهی به ثبت رسید.

این کتاب تلاش می‌کند این مقاومت را به تصویر بکشد؛ مقاومتی که پیروزی تاریخی در برابر رژیم اشغالگر صهیونیستی را به دنبال داشت، طوری که این رژیم مجبور شد در نیمه‌ی سپتامبر سال ۲۰۰۵ از نوار غزه عقب‌نشینی کند. این پیروزی در سرزمین فلسطین در نوع خود نخستین است و اگر مقاومت بتواند در سایه‌ی حمایت بی‌نظیر مردمی از سلاح، اراده و عزمش به نحو احسن استفاده کند، این پیروزی هرگز آخرین نخواهد بود.

در پایان، امیدوارم این پژوهش به بهترین شکل و با برترین شیوه، از کار درآید. اگر این پژوهش محاسنی دارد به دلیل لطف خداوند و رضایت والدین بوده است و اگر احیاناً این پژوهش دارای ابهام و نواقصی است، به دلیل طبیعت ناقص و ضعف بشر است.

هـ. عدنان ابو عامر

غزه، فلسطین